

Μαρτυρία Νίκου Κόση

ΟΝΟΜΑ:	Νίκος Κόσης
ΗΜΕΡΟΜ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ:	20 Μαΐου 1933
ΗΜΕΡΟΜ. ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚΑ:	Καλοκαίρι 1955
ΨΕΥΔΩΝΥΜΟ:	Μάκας, Λεύτας
ΠΕΡΙΟΧΗ/ΕΣ ΔΡΑΣΗΣ:	Το 1956 στη Λευκωσία, το 1958, μετά που δραπέτευσε, τομεάρχης Μόρφου
ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΟΣ:	Ναι

Ο Γιωρκάτζης με τον Αυξεντίου και τον Μάτση ήταν οι κορυφαίοι αγωνιστές της ΕΟΚΑ

Τον Γιωρκάτζη τον σκότωσαν ο Παπαποστόλου, ο Ασλανίδης και ο Πουλίτσας

***Ερώτηση:** Πότε γνώρισες τον Γιωρκάτζη;*

Τον Γιωρκάτζη τον γνώρισα όταν δραπέτευσε, όταν έγινε η επιχείρηση του νοσοκομείου, την οποία και είχα οργανώσει εγώ προσωπικά. Κατόπιν πληροφοριών που είχα, ο Γιωρκάτζης μάς ειδοποίησε ότι θα ερχόταν στο νοσοκομείο για μια θεραπεία και κάναμε την επιχείρηση στην οποία πήραν μέρος, όπως ξέρεις, ο Κολοκάσης, ο Ιωνάς, ο Σπύρος από το Γέρι, ο Σαμψών, με τα γνωστά αποτελέσματα. Η συμφωνία ήταν ότι θα έπαιρναν τον Γιωρκάτζη από εκεί και θα τον μετέφεραν εδώ, στο Δάλι, στο περβόλι μας, αφού εδώ είχαμε συνήθως τους καταζητούμενους πριν τους πάρουμε πάνω στο αντάρτικο. Έγινε εκείνη η σύγχυση...

***Ερώτηση:** Εσύ, τότε, τι ήσουν;*

Τομεάρχης της Λευκωσίας τότε ήταν ο Τσιάρτας, ο Ανδρέας Τσιάρτας, ο οποίος ήταν καταζητούμενος, κι εγώ ήμουν βοηθός του, αλλά μέναμε στο ίδιο σπίτι, στο αρχηγείο, και ήμουν ο άνθρωπος ο οποίος, επειδή είχα αυτοκίνητο, είχα την ευχέρεια να κυκλοφορώ, γι' αυτό ήμουν τρόπον τινά και σύνδεσμος με όλους τους άλλους τομεάρχες που υπήρχαν. Δηλαδή, π.χ., έπρεπε να στείλουμε οπλισμό στον Κώστα τον Χριστοδουλίδη στην Αμμόχωστο, τον οπλισμό θα έπρεπε να τον παραλάβω εγώ και να τον πάω. Μετά, μια επείγουσα επιστολή προς τον Αυξεντίου, έπρεπε να την πάω την επιστολή προσωπικά στον Αυξεντίου.

***Ερώτηση:** Τον Γιωρκάτζη τον γνωρίζεις...*

Τον Γιωρκάτζη τον γνωρίζω εκεί, όταν έγινε η δραπέτευσή του από το νοσοκομείο

κι έπρεπε να τον μεταφέρουμε στο βουνό. Τον πήρα εγώ τον Γιωρκάτζη και τον μετέφερα στον Καλοπαναγιώτη. Τον παρέδωσα εκεί και τον παρέλαβε ο Παυλίδης. Στο σπίτι του Παυλίδη – ένας ήταν υπεύθυνος στην περιοχή εκεί.

Ερώτηση: *Πρώτη φορά συναντούσες τον Γιωρκάτζη;*

Ναι. Όταν πηγαίναμε, κατά τη μεταφορά του, εκεί στο Ακάκι, εκεί που είναι το γεφύρι του Ακακιού, έσπασέ μου το λάστιχο και βρεθήκαμε σε δύσκολη θέση. Κατέβηκε ο Γιωρκάτζης, μπήκε σ' ένα περβόλι με λεμονιές, αλλάξαμε το λάστιχο και πήγαμε στο βουνό. Ήταν η πρώτη μας συνάντηση. Μετά επικοινωνούσαμε μόνο με αλληλογραφία, την οποία είχαμε ως καταζητούμενοι, και φτάνουμε μετά τον αγώνα της ΕΟΚΑ...

Ερώτηση: *Τι ξέρεις για τη δράση του Γιωρκάτζη το '55-'59;*

Κοίταξε να δεις, δεν τα έζησα εγώ από κοντά αυτά τα πράματα, αλλά ο Γιωρκάτζης ήταν ο πλέον πολυσυζητημένος αγωνιστής μαζί με τον Αυξεντίου και με τον Μάτση. Αλλά επειδή ο Γιωρκάτζης είχε στο ενεργητικό του τις δραπετεύσεις, δυο τρεις δραπετεύσεις, ήταν πολύ γνωστός σε μας, χωρίς να τον έχουμε γνωρίσει προσωπικά.

Ερώτηση: *Να ρωτήσω κάτι τώρα, μια και ανέφερες τις δραπετεύσεις. Επειδή γράφεται από ένα συγκεκριμένο δημοσιογράφο ότι ο Γιωρκάτζης ήταν πράκτορας των Εγγλέζων και ότι οι δραπετεύσεις του ήταν προσχεδιασμένες από τον Γιωρκάτζη και τους Εγγλέζους, γι' αυτό και πάντα μπορούσε και δραπέτευε και γλύτωνε, ποια είναι η απάντησή σου;*

Για μένα δεν υπάρχει μεγαλύτερο ψεύδος από αυτό – αυτοί οι άνθρωποι δεν ξέρω γιατί γράφουν αυτά τα πράματα – φαίνεται ότι δεν έζησαν την περίοδο εκείνη, ούτε τον Γιωρκάτζη, για να αντιληφθούν για τι άνθρωπο μιλούμε. Τουλάχιστον για τη δραπέτευση την οποία είχα προσωπικά οργανώσει εγώ και είχαν πάρει μέρος τόσο αγωνιστές και είχαμε και θύματα, έγιναν μάχες... Μάλιστα λένε: «Καλά, πώς έφυγε το χέρι του Γιωρκάτζη μέσα από τις χειροπέδες;» Το χέρι του Γιωρκάτζη ήταν όπως το ζυμάρρι, δηλαδή όταν το έσφιγγες έτσι, τα δάχτυλά του έσμιγαν και γίνονταν ένα με το υπόλοιπο χέρι, είχε πολλή ευλυγισία. Και συνεπώς η απάντηση σε τούτους είναι αυτή. Αλλά εγώ απαξιώ να διαβάσω αυτά τα πράματα, διότι δεν στέκουν πουθενά, σε καμιά λογική δεν στέκουν. Μιλούμε για έναν άνθρωπον ο οποίος θέλει να κατεβάσει τον Γιωρκάτζη, από κει πάνω που είναι, κάτω, και να τον παρουσιάσει ότι ήταν πράκτορας των Άγγλων – αν είναι ποτέ δυνατόν.

Ερώτηση: Λένε ότι τα στοιχεία που έχει είναι από ανθρώπους σαν τον Λαγουδόνη, τον...

Σ' αυτό το πράμα φταίει και λίγο ο Γιωρκάτζης, διότι του Λαγουδόνη, σε κάποιο στάδιο, του έδωσε ο ίδιος υπόσταση. Ο Λαγουδόνης ξέραμε ότι ήταν διπλός πράκτορας και κάποτε του ανέθεσε και τις υπηρεσίες πληροφοριών ο Γιωρκάτζης. Είχαμε συναντήσεις μαζί με τον Λαγουδόνη και επειδή κάτι είχα προσωπικά αντιληφθεί του είπα του Πόλυ: «Ρε Πόλυ, αυτός ο άνθρωπος, ρε κουμπάρε, είναι διπλός πράκτορας, είναι επικίνδυνος για μας, τζιαι εγώ δεν δέχομαι να κάθουμαι μαζίν του να συζητούμε». Το ίδιο του είπαν του Πόλυ και άλλοι και τελικά τον έβαλε υπό παρακολούθηση και απεδείχθη ποιος ήταν. Βρήκαμε χρήματα στο σπίτι του, βρήκαμε το ένα, βρήκαμε το άλλο... Είχε επαφές τις οποίες έκανε – ναι, μας έφερνε ορισμένες πληροφορίες για να μας κλείνει τα μάτια, αλλά οι πληροφορίες που έδινε προς τα εκεί ήταν... Είπα ότι ο Λαγουδόνης έπρεπε να είχε εκτελεστεί, όχι να τον αφήσουμε να φύγει από την Κύπρο. Για την εποχή εκείνη, με τα δεδομένα της εποχής εκείνης, πρόδιδε τον αγώνα τον οποίο κάναμε εμείς. Συνεπώς είναι ο πλέον αναξιόπιστος άνθρωπος, για να ακούσει κανείς κάτι από τον Λαγουδόνη. Εβγάλαν, ξέρω 'γώ, ότι έγιναν συνεδρίες από κει, συνεδρίες από δω, για να σκοτωθεί ο ένας, για να σκοτωθεί ο άλλος... Αυτά τα πράματα ήταν για να επανέλθει ο Λαγουδόνης και να δικαιωθεί γι' αυτά για τα οποία κατηγορήθηκε, ότι αυτός ήταν πράκτορας και προδότης για μας.

Ερώτηση: Τελειώνει ο αγώνας κι εσύ κανονικά βρίσκεσαι κολλητός με τον Γιωρκάτζη;

Μόλις τέλειωσε ο αγώνας της ΕΟΚΑ, είχαμε βρεθεί όλοι. Ετοιμαζόμουν να φύγω από την Κύπρο, να πάω να σπουδάσω, ήθελα να σπουδάσω νομικά. Και ο Πόλυς λέει μου: «Ρε, ξέρεις ότι... εγώ διαφωνώ;» Βρεθήκαμε, επειδή τον είχα πάντοτε ψηλά, και από την πρώτη στιγμή δημιουργήθηκε μια φιλία μεταξύ μας και μου λέει: «Να πάμε να μένουμε μαζί, μέσα στο ίδιο σπίτι». Νοίκιασε σπίτι εκεί στην περιοχή, πίσω από το Υπουργείο Γεωργίας. Μείναμε εκεί, εκεί που είναι το σπίτι μου τώρα, και μετά πήγαμε στη Μετοχίου, στην αρχή της Μετοχίου, στο σπίτι που μένει τώρα ο κτηνίατρος ο Αρτεμίου. Μείναμε μέχρι το 1964, τον Σεπτέμβρη, που παντρεύτηκα εγώ.

Ερώτηση: Ποιοι μένατε τότε στο σπίτι;

Οι μόνιμοι κάτοικοι ήταν ο Ψωμάς, εγώ κι ο Πόλυς.

Ερώτηση: *Ο Παλλάδιος;*

Όχι, κατά καιρούς ερχόντουσαν αυτοί, αλλά δεν έμεναν μόνιμα. Οι μόνιμοι που είχαν δωμάτιο και κοιμόντουσαν μέσα στο σπίτι ήμουν εγώ, ο Φωμάς κι ο Γιωρκάτζης.

Ερώτηση: *Κι αρχίζει από εκεί μεταξύ εσένα και του Γιωρκάτζη μία φιλία, είχατε γίνει νύχι και κρέας, που λένε.*

Ναι, ναι. Εκείνο που έχω να πω για τον Γιωρκάτζη είναι ότι ήταν μια ξεχωριστή φυσιογνωμία και είπα ότι δημιουργείται καμιά φορά λανθασμένη εντύπωση για τον άνθρωπο Γιωρκάτζη από εκείνους οι οποίοι θέλουν να αποδείξουν λάθη... Ήταν στην ηλικία τη δική μου, δύο χρόνια πιο μεγάλος. Αλλά δεν έγιναν λάθη; Ποιος δεν έκανε λάθη; Να ξεκινήσουμε από τον Μακάριο, αλλά να δούμε και άλλους ηγέτες, διεθνείς προσωπικότητες. Λέμε για τον Ντε Γκωλ, μιλούμε για το ένα, μιλούμε για το άλλο, πόσα λάθη έγιναν. Αλλά απομονώνεις ένα λάθος, αν έκανε, και λέεις το. Τα άλλα τα οποία έκανε σβήνονται; Σημασία έχει για μας η προσφορά του Γιωρκάτζη στην περίοδο του '55-'59, αλλά και η μετέπειτα πορεία του, από το '60 μέχρι τον καιρό που δολοφονήθηκε.

Ερώτηση: *Φτάνουμε στο 1963 –παρόλο που οι μαρτυρίες αφορούν το '55-'59, εντούτοις οι προετοιμασίες άρχισαν πολύ νωρίτερα– και όπως κι εσύ θα γνωρίζεις έχουν γραφτεί διάφορα. Έχουν γραφτεί ότι το '63 κάναμε εθνοκάθαρση. Έχουν γραφτεί υποτιμητικά ακόμα και για σένα –θα τα είδες– ότι αυτοί που ήταν στο Επιτελείο ήταν ανίκανοι να αποφασίσουν κ.λπ. Πότε δημιουργήθηκαν οι ομάδες του '63;*

Κοίταξε να δεις, μετά την ανεξαρτησία το '59-'60, είχαμε διάφορες πληροφορίες για εξοπλισμό των Τούρκων. Πάρα πολλές πληροφορίες, τις οποίες μαζεύαμε, και αρχίσαμε να ανησυχούμε ότι οι Τούρκοι δεν ήταν ικανοποιημένοι μ' αυτά τα οποία πήραν με τις Συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου. Οι πληροφορίες αυτές πήγαιναν στον Μακάριο. Ο συλλέκτης των πληροφοριών αυτών ήμουν κυρίως εγώ αρχικά, με πολλούς άλλους. Με τον Νίκο τον Ιωάννου, με τον Άντρο τον Νικολαΐδη και άλλους τροφοδοτούσαμε το Υπουργείο, δηλαδή τον Γιωρκάτζη. Διότι στο Υπουργείο Εσωτερικών τότε ήμαστε ανακατεμένοι. Στην Αστυνομία ήταν και Τούρκοι, αλλά εμείς παίρναμε πληροφορίες ξεχωριστές, τις οποίες δίναμε στον Γιωρκάτζη και μετά και στον Μακάριο, για τις δραστηριότητες των Τούρκων. Σε κάποια στιγμή είδαμε ότι αυτοί ετοιμάζονταν κάτι να κάνουν. Και ο Μακάριος φώναζε εμένα και τον Γιωρκάτζη και μας είπε: «Κοιτάξτε να δείτε, πρέπει να κάνετε κάτι για να αντιμετωπίσουμε τους Τούρκους σε περίπτωση που θα υπάρξει οποιαδήποτε εξέγερση των Τούρκων». Και αρχίσαμε να δημιουργούμε τις ομάδες. Παγκυπρώς, σιγά σιγά, οργανώσαμε αρκετό κόσμο, περισσότε-

ρο σε χωριά που ήταν μεικτά, στη Λευκωσία, στη Λεμεσό, παντού. Εν τω μεταξύ οπλισμό δεν είχαμε, όμως είχαμε ορισμένα όπλα τα οποία είχαν ξεμείνει από τον καιρό του αγώνα της ΕΟΚΑ και με τούτα εκπαιδεύαμε τον κόσμο. Εν τω μεταξύ στην εκπαίδευση χρησιμοποιούσαμε και ένα δυο αξιωματικούς του κυπριακού στρατού. Όλα αυτά που γινόντουσαν ήταν εν γνώσει του Μακαρίου. Στο τέλος αποφασίσαμε ότι αυτή η οργάνωση έπρεπε να έχει μια πυραμίδα. Αρχηγός υποτίθεται ότι ήταν ο Γιωρκάτζης και πήρε το όνομα Ακρίτας. Από εκεί και πέρα ήμουν επιτελάρχης εγώ, ο οποίος δεν είχα ψευδώνυμο, όμως μπορώ να πω ότι για τούτα που κατηγορούν τον Γιωρκάτζη, για το ένα και για το άλλο, αν έχει ευθύνη, έχω περισσότερη ευθύνη εγώ, διότι εγώ τα είχα οργανώσει, ο Γιωρκάτζης δεν μπορούσε να κυκλοφορήσει, να οργανώνει κόσμο, λόγω του ότι ήταν ένας υπουργός της κυβέρνησης Μακαρίου, η οποία ήταν τότε μαζί με τους Τούρκους. Εν πάση περιπτώσει, οργανώσαμε την κατάσταση τούτη παγκυπρίως, με ελλιπή οπλισμό, με ελάχιστα όπλα, όμως περνούσαμε από μια εκπαίδευση με τα όπλα που είχαμε. Και για να καταλάβεις, ένα μέρος του οπλισμού που είχαμε το είχε ο Μακαριώτατος στην Αρχιεπισκοπή και τα πυρομαχικά τα είχε η ΕΛΔΥΚ. Και για να μπορούμε να πάρουμε πυρομαχικά, έπρεπε νά 'ρθει ο Μακαριώτατος να μας δώσει όπλα και η ΕΛΔΥΚ να μας δώσει τα πυρομαχικά. Εάν, λέω, είχαμε επιθετικές διαθέσεις, θα 'πρεπε κανονικά να είχαμε κανονικό οπλισμό, με τα πυρομαχικά του κ.λπ., ή αν ο Μακάριος είχε σκοπό να ξεκαθαρίσει τους Τούρκους έπρεπε να μας πει «ελάτε, πάρτε τα όπλα και διανέμω σας τα». Ήταν πολύ προσεκτικός, ήταν ξεκάθαρο ότι ο σκοπός μας δεν ήταν να εξολοθρεύσουμε τους Τούρκους, να σκοτώσουμε τους Τούρκους, αλλά σε περίπτωση που οι Τούρκοι μάς δημιουργούσαν επεισόδια ή οτιδήποτε άλλο να είμαστε έτοιμοι να αντισταθούμε. Είχαμε κάποιες ομάδες, η Οργάνωση δημιουργήθηκε όπως τότε στο αντάρτικο, δεν είχαμε στρατιωτικές διατάξεις. Κάναμε λόχους, αλλά όχι με τους αυστηρούς κανόνες της Εθνικής Φρουράς, που έγιναν όταν δημιουργήθηκε η Εθνική Φρουρά. Τούτο άρχισε το '62.

Ερώτηση: Δηλαδή αυτό που λένε ότι το Σχέδιο Ακρίτας ήταν ένα σχέδιο εξολόθρευσης των Τουρκοκυπρίων...

Αυτά όλα είναι παραμύθια της Χαλιμάς. Τίποτε δεν ήταν. Απλώς, εάν οι Τούρκοι έκαναν επίθεση, εμείς έπρεπε να είμαστε έτοιμοι να τους αντιμετωπίσουμε και να ξεκαθαρίσουμε την κατάσταση.

Ερώτηση: Ήταν σχέδιο αμόνης;

Αμόνης, βέβαια. Και φυσικά, για να κάμεις επίθεση, πρέπει να είσαι έτοιμος – πα-

νέτοιμος; να 'χεις οπλισμό, να 'χεις πυρομαχικά, να 'χεις έτοιμες τις ομάδες σου. Εάν αυτά τα πράγματα τα είχαμε κατά νου, δεν θα ξεκαθαρίζαμε σε δύο ώρες τη Λευκωσία; Ή την Πάφο; Ή οπουδήποτε αλλού ήταν οι μάχες;

***Ερώτηση:** Τις πρώτες μέρες οι περισσότεροι που ήταν μέσα στις ομάδες κρατούσαν κυνηγετικά όπλα;*

Μα και χωρίς κυνηγετικά ακόμα τρέχαμε από εκεί και από δω. Δεν είχαμε όπλα. Και μετά τις εξελίξεις, ακόμα δεν είχαμε οπλισμό. Ήταν άχρηστα εκείνα τα όπλα που είχαμε στα χέρια μας. Μάλιστα σε κάποια στιγμή τέλειωσαν τα πυρομαχικά, δεν είχαμε ούτε πυρομαχικά. Και λέω ότι αυτοί οι άνθρωποι οι οποίοι γράφουν αυτά που γράφουν όφειλαν να πλησιάσουν ορισμένους ανθρώπους. Εμένα δεν ήρθε κανένας να μου πει: «Ρε κουμπάρε, αφού ήσουν επιτελάρχης, τι κάνατε τον καιρό εκείνο, ποιες ήταν οι ενέργειές σας, το ένα, το άλλο;» Αυτός που γράφει μια ιστορία γράφει μια υπόθεση. Και ακούεις ποιος τα είπε αυτά τα πράγματα; Πήγαν και βρήκαν αυτούς που «έκαναν τις μάχες»; Ήταν ο Ολύμπιος, ήταν ο Παυλίδης, ο Βαρναβίδης, ο Τάσος Μάρκου στους μύλους του Σεβέρη, ήταν καμιά δεκαριά επικεφαλής, που ήταν πρώην συναγωνιστές μας στον αγώνα της ΕΟΚΑ, επικεφαλής αυτών των επιχειρήσεων. Ας πάνε να ρωτήσουν τους ίδιους για να δουν πώς ξεκίνησαν. Με νύχια και με δόντια κρατούσαν τις περιοχές. Χωρίς οπλισμό, χωρίς τίποτε. Εάν είχαμε σκοπό να ξεκαθαρίσουμε, να σκοτώσουμε τους Τούρκους, θα αρχίζαμε μάχες χωρίς να είμαστε έτοιμοι; Βεβαίως αυτοί ξέρουν, ξέρουν πολύ καλά ότι δεν είναι αυτή η πραγματικότητα, αλλά εξυπηρετούν τους δικούς τους σκοπούς ή τους σκοπούς κάποιων άλλων. Εγώ επιμένω ότι εδώ έγιναν δύο αγώνες, το '55 με '59 και το '63-'64. Πρέπει με κάθε τρόπο αυτό τον αγώνα να τον σβήσουν, να τον παρουσιάσουν ότι ήταν προδοσία, ότι ήταν λάθος που έγινε. Εγώ δέχομαι τη συζήτηση αν ο αγώνας της ΕΟΚΑ έπρεπε να γίνει ή όχι, αλλά όχι διότι ήταν λάθος ο αγώνας ή ότι απέτυχε. Γιατί αν υπήρχε ένας αγώνας ο οποίος πέτυχε ήταν ο αγώνας τούτος, ο αγώνας της ΕΟΚΑ. Γιατί ήταν αγώνας ο οποίος είχε ήθος, είχε πολύ μεγαλείο μέσα του. Σκοτώθηκαν άνθρωποι οι οποίοι ήταν δεκαεπτά, δεκαοκτώ, είκοσι χρονών. Τούτοι οι άνθρωποι ξεκινούσαν από την ιδιοτέλεια; Ξεκινούσαν για να κάμουν τι; Για να πιάσουν Υπουργεία μετά ή ξέρω 'γώ τι μπορούσαν να κάμουν; Άμα εξετάσει κανείς τη ζωή του Παλληκαρίδη ή παρακολουθήσει τον Μάτση ή τον Αυξεντίου ή τους άλλους του Αχυρώνα ή τον Γιωρκάτζη, μπορεί να πιστέψει ότι αυτοί οι άνθρωποι μπορούσαν να 'ταν προδότες ή πράκτορες των Άγγλων; Είναι πράγματα τα οποία ομολογουμένως όταν τα διαβάσει κανείς και εξοργίζεται και μελαγχολεί.

Ερώτηση: *Σχεδόν σε κάθε εκλογές, είτε βουλευτικές είναι είτε προεδρικές είναι, το όνομα του Γιωρκάτζη από τους αριστερούς είναι στην ημερησία διάταξη. Και αναφέρεται η περίοδος του Γιωρκάτζη ως η μαύρη εποχή της Κύπρου. Εσύ, ο οποίος τον έζησες σχεδόν όσο κανένας άλλος, από τόσο κοντά, τι σημαίνει «μαύρη περίοδος Γιωρκάτζη» για τους κομμουνιστές;*

Να πω κάτι το οποίο πιστεύω εγώ. Ο λόγος που τον πολεμούν είναι ξεκάθαρος για μένα. Ο Γιωρκάτζης είναι ο μόνος στην κυπριακή Ιστορία που εξακολουθεί ακόμα να έχει μια μερίδα του κυπριακού λαού φανατικά μαζί του. Κι αυτοί θέλουν να διεκδικήσουν την εξουσία, είτε την Προεδρία είτε μεγαλύτερα ποσοστά στις βουλευτικές εκλογές, γι' αυτό χρησιμοποιούν τούτο το κόλπο, το όνομα του Γιωρκάτζη, για να κερδίσουν στις εκλογές. Αυτό το πράμα είναι το αντίπαλον δέος της Αριστεράς. Είναι γεγονός ότι ο Γιωρκάτζης ήταν αντικομμουνιστής στα πρώτα στάδια, όπως όλοι μας – μιλούμε για την περίοδο του '60 ή λίγα χρόνια μετά, όταν υπήρχε από τη μια το κομμουνιστικό μπλοκ και από την άλλη η Δύση. Εμείς είχαμε δεξιόστροφη... φιλοδυτική στάση και ακόμα ούτε φιλοδυτική θα την έλεγε κανείς αν την πάρει και τη συνδέσει με τα γεγονότα. Απλώς ήταν αντικομμουνιστική. Δηλαδή η δική μας θέση ήταν σαν να είμαστε περισσότερο ουδέτεροι. Στα πρώτα στάδια και με την άνοδο του Μακαρίου στην εξουσία ήταν πράγματι φιλοδυτική η τοποθέτησή μας και πιστεύουμε ότι ο Γιωρκάτζης είναι εκείνος ο οποίος τους πολεμούσε και καθήλωσε τα ποσοστά τους.

Ερώτηση: *Επίσης κατηγορείται ο Γιωρκάτζης ότι δεν προσλάμβανε στη Δημόσια Υπηρεσία, δεν επέτρεπε, και κυρίως στην Αστυνομία, αριστερούς.*

Δεν θέλω να ρίξω την ευθύνη στον Γιωρκάτζη γιατί δεν προσλαμβάνονταν τότε αριστεροί, αλλά δεν πρέπει ξεχνούμε ότι την περίοδο εκείνη είχε γίνει ο αγώνας της ΕΟΚΑ και είναι γεγονός ότι ένα μεγάλο ποσοστό αστυνομικών ή δημοσίων υπαλλήλων προερχόταν από τις τάξεις των αγωνιστών, για αποκατάσταση. Υπήρχε και κάποια προκατάληψη ή κάποια μάλλον θέση, η οποία ήταν και θέση του Μακαριωτάτου, επειδή υπήρχε ο ψυχρός πόλεμος μεταξύ Ανατολής και Δύσης, και στην περίοδο εκείνη η τοποθέτηση της κυβέρνησης ήταν με το δυτικό μπλοκ, ότι όσο λιγότεροι αριστεροί μπουν μες στον κρατικό μηχανισμό τόσο το καλύτερο, διότι φαίνεται ότι υπήρχε και παρακολούθηση από τους συμμάχους για το τι κάναμε στην Κύπρο.

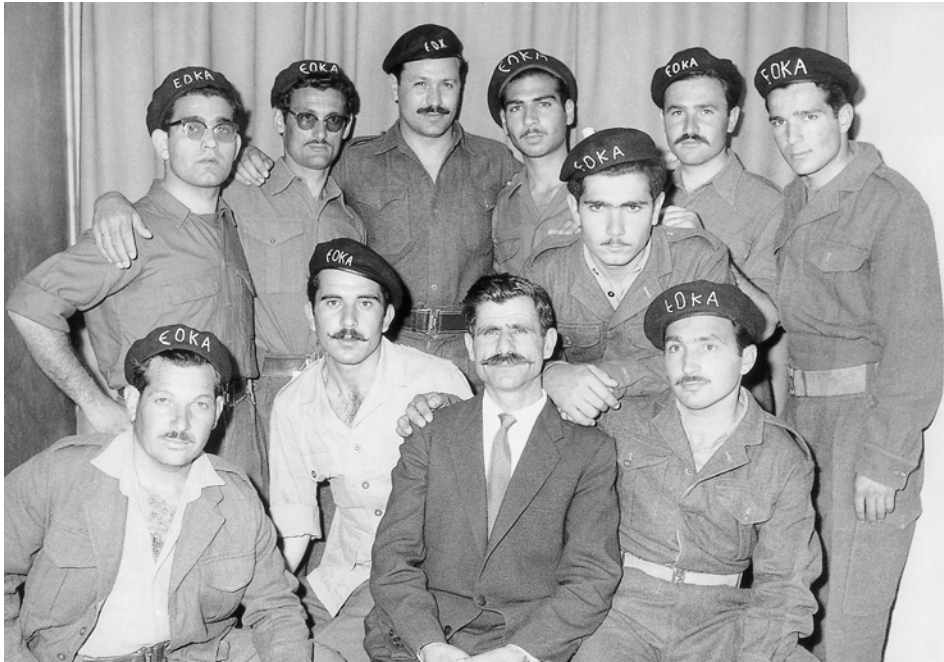
Ερώτηση: *Πάμε στην τελευταία ερώτηση. Τότε, πριν από τη δολοφονία του, που απ' ό,τι ξέρω έζησες τα γεγονότα λεπτό προς λεπτό, τη νύχτα που έφυγε από το σπίτι εσύ τον φυγάδευσες, Σάββατο, και τον πήγες στο σπίτι του Σκαρπάρη. Εκεί δεν υποψιάστηκες*

ότι αν πήγαινε να συναντήσει τον Παπαποστόλου κινδύνευε η ζωή του, ώστε να τον εμποδίσεις;

Εγώ, όταν πήγα το Σάββατο κοντά του, τον είδα ότι ήταν ανήσυχος. Μιλήσαμε ιδιαίτερος, λέει μου «εν να με σκοτώσουν, αλλάξαν μου τη φρουρά μου και μου έβαλαν ανθρώπους που δεν είναι της εμπιστοσύνης μου, τζιαι φοούμαι ότι θα με σκοτώσουν». Λέω του «να σε πιάσω να σε πάω στο Παλαιχώρι και να βάλουμε φρουρά ώσπου να ησυχάσει η κατάσταση». Λέει μου «όι, κάτι πρέπει να κάμω αυτές τις μια δυο μέρες και ύστερα. Αλλά», λέει μου, «τι θα κάμεις τώρα; Να με πάρεις έναν περίπατο να πάρω αέρα; Αλλά πρόσεχε να μη με δουν οι αστυνομικοί και να μας παρακολουθήσουν». Έμενε πάνω στην πολυκατοικία. «Θα βγεις από την πίσω πόρτα, εν θα πάεις μπροστά, το αυτοκίνητο εγώ θα το πάρω από την πίσω πόρτα, τζι ελπίζω να μη μας δουν οι αστυνομικοί». Πράγματι, κατέβηκα κάτω, έπιασα το αυτοκίνητο, πήγα από την πίσω μεριά, όχι από την μπροστινή, και μπήκαμε στο αυτοκίνητο. Προχωρήσαμε, πήγαμε ως εκεί που είναι το σπίτι του Σκαρπάρη. Λέει μου «σταμάτα, να πάω να κάμω κανένα τηλεφώνημα». Λέω του «θέλεις να κατέβω, να σε περιμένω να σε πάω πίσω;» Λέει μου «όι, καλύτερα πήαινε, τζι εν να με πάει ο Τάκης, ξέρω γω».

Ερώτηση: *Τελικά, ποιοι σκότωσαν τον Γιωρκάτζη;*

Ο Παπαποστόλου, ο Ασλανίδης και ο Πουλίτσας.

Μέλη της ομάδας Κόση της περιοχής Μόρφου.

*Πολύκαρπος Γιωρκάτζης και Νίκος Κόσης. Πρωτογονορίστηκαν μετά την αιματηρή μάχη του Νοσοκομείου, απ' όπου απέδρασε ο Πολύκαρπος Γιωρκάτζης.
Η φιλία τους συνεχίστηκε και μετά το τέλος του αγώνα.*